

Ett Ögonblick

INFORMATION FRÅN SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

#1
MARS
2024

I DETTA NUMMER

[Årsmötet](#)

[Reseberättelser](#)

[Guldögat](#)

[Specialistexamination](#)

[Utlysningar](#)

LEDARE

Bästa medlemmar,

Vi lever i intressanta tider, tider av förändring, tider där ekonomiska åtstramningar går sida vid sida med tekniska framsteg, där det ena både kan vara en motivering för, likaväl som ett hinder, för det andra. Stor tilltro sätts idag inom sjukvården till att digitalisering skall kunna ge stora ekonomiska besparingar; vi som arbetar på golvet är kanske mer skeptiska. En trend som ses på detta tema är att läkarna i allt större utsträckning ombeds dokumentera sina journalanteckningar själva. På många håll är man redan van vid detta sedan länge men vi är många som är vana att diktera och som nu kämpar med Taligenkänning, TIK, och står inför att gå över till nya journalsystem där man som läkare skall navigera sig fram mellan flera olika fönster, klicka i rutor och rullister osv. Men vem vet, det kanske blir bra. Helt klart är att vården är i konstant rörelse, det är bara att hänga med och så försöka påverka utvecklingen och gärna ta hjälp av varandra, utbyta tips kollegor och kliniker emellan.

Apropå tekniska tips; jag var på nätverksträff på Universitetskliniken i Örebro tidigare i veckan (stort tack till verksamhetschef Petra Hedlund) och fick då ta del av ett smart sätt att skanna in operationsberättelsen för ögoninjektioner vilket sparar mycket tid för medarbetarna. Arbetssättet har utvecklats av ögonläkarkollegan Niklas Karlsson, som vid besöket också demonstrerade ett system för samordning av bilder från olika typer av instrument och undersökningar. Vi ögonläkare brottas nog alla med att behöva logga in i många olika system för att komma åt ögonbottenfoton, OCT-bilder, synfält, biometri osv osv. Ett gemensamt system med uthopp direkt från journalen skulle spara mycket tid. Ännu bättre vore det om alla ögonkliniker i hela landet hade samma system och smidigt kunde ta del av varandras bilder; detta är verkligen något att kämpa för!

Artificiell intelligens, AI, är som bekant i ropet och förs fram som lösningen på många problem. AI är extra lämpligt för bedömning av bilder och det finns redan flera godkända AI-program inom det oftalmologiska området. Det är därför nästan lite konstigt att vi inte har kommit längre i att utnyttja AI inom ögonsjukvården. Några kliniker har dock börjat testa lite smått, se t ex detta reportage (länk nedanför) från Halland där kollegan Joanna von Hofsten blir intervjuad:

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/halland/har-kan-ai-hjalpa-ogonlakaren-kortare-kotid-for-diabetiker-i-halland>

Vid Krusenbergs mötet (möte för alla verksamhetschefer inom ögonsjukvård i landet) förra året lyftes just AI som något vi vill försöka samarbeta inom och dra lärdom av varandra. Till detta års möte, som är i september, skall vi försöka inventera vad som är på gång runtom i landet. Maila gärna mig, madeleine.zetterberg@gu.se, och berätta om ni har kommit igång med något AI-projekt på din klinik!

Något helt annat; fortbildning är som jag tidigare nämnt något som Ögonläkarföreningen har till uppgift att verka för och vi i styrelsen har, delvis inspirerade av andra specialitetsföreningar, tagit fram en fortbildningspolicy som vi skall spika och

>>>>>>>

lägga ut inom kort. En viktig del i denna är att vi från SÖFs sida skall hjälpa till att arrangera kurser för medlemmarna, något som redan sker via framför allt årsmötet. Vi vill dock utöka utbildningsaktiviteterna för våra medlemmar och kommer därför att i år sätta en föreläsningsserie i form av lunchseminarier där inbjudna föreläsare får dela med sig av sitt expertområde. Framför allt har vi tänkt att försöka knyta an till de framtagna NAG-riktlinjerna som också går att läsa på vår hemsida. Först ut är Frank Träisk, neurooftalmolog på St Eriks ögonsjukhus, som kommer att prata om idiopatisk intrakraniell hypertension, IIH, onsdagen den 10 april kl 12.15-13.00 via nedanstående Teams-länk:

[Klicka här för att ansluta till mötet](#)

En annan viktig del av fortbildning är möjligheten att åka på internationella kurser och konferenser. SÖF delar varje år ut resestipendier till framför allt yngre kollegor som har en presentation, se utlysning i detta nummer av Ett Ögonblick.

Ytterligare uppgifter som SÖF har är som bekant att fungera som remissinstans för olika myndigheter. I december lämnade vi in synpunkter på en remiss från Transportstyrelsen gällande den nya körkortsföreskriften. I korthet innebär den en harmonisering med EUs regelverk vilket gör att ribban sänks för synfält varför fler, t ex glaukompatienter, kommer att få köra bil. Dessutom kommer fler av körkortsintygen kunna utfärdas av optiker vilket vi ser som en välkommen avlastning av ögonsjukvården. Se länk nedan till hela remissförslaget samt till SÖFs svar. På årsmötet i Linköping i höst (16–18 oktober, save the date!) kommer det bli att vara en kurs i Trafikmedicin med Tomas Bro, vår skattmästare som också suttit som expert i utredningen inför remissförslaget.

<https://www.transportstyrelsen.se/sv/Regler/utgangna-remisser/remiss-av-forslag-av-andring-i-transportstyrelsens-foreskrifter-och-allmanna-rad-tsfs-2010125-om-medicinska-krav-for-innehav-av-korkort-m.m/>

<https://swedeye.org/wp-content/uploads/2024/02/Remissvar-Transportstyrelsen-fran-Sveriges-Ogonlakarforening.pdf>

Vad gäller ändring av optikerföreskriften, vilket jag flaggade för i förra ledaren - med anledning av att det dykt upp en diskussion kring ortoptisters möjlighet att, inom ramen för sitt arbete i ögonsjukvården, få förskriva glasögon till barn under 8 år – har jag inget nytt att rapportera.

Så, nu lägger jag pennan åt sidan (eller rättare sagt, i dessa digitala tider) så stänger jag ned datorn för att i stället ägna mig åt packning. Imorgon går resan till Åre där familjen skall fira sportlov. Även om man märker att det har blivit ljusare är det fortfarande vinter; ser fram emot lite skidåkning och stughäng.

Å styrelsens vägnar önskar jag alla medlemmar en fin vårvinter!

/Madeleine Zetterberg, ordförande

Hit multiple pro-inflammatory targets to help treat edema in DME and RVO with OZURDEX®¹⁻⁷

OZURDEX® contains dexamethasone.¹
Dexamethasone has been shown to help treat edema by targeting and suppressing VEGF, MCP-1, IL-6, IL-8 and ICAM-1 pro-inflammatory mediators involved in, and significant to, the pathophysiology of DME and RVO.¹⁻⁷

Multi-target
treatment for
DME and RVO¹

OZURDEX® is indicated for the treatment of adult patients with visual impairment due to diabetic macular edema (DME) who are pseudophakic or who are considered insufficiently responsive to, or unsuitable for non-corticosteroid therapy and for macular edema following either branch retinal vein occlusion (BRVO) or central retinal vein occlusion (CRVO) and non-infectious uveitis.¹

Referenser: 1. OZURDEX SPC 13-06-2022 section 5.1. 2. García-Layana A, Figueroa MS, Arias L, Adán A, Cabrera F, Abalde M, Fernández-Vega Á, Navarro R, Cervera E, Silva R, Armada F, Donate J, Ruiz-Moreno JM. Clinical Decision-Making when Treating Diabetic Macular Edema Patients with Dexamethasone Intravitreal Implants. *Ophthalmologica*. 2018;240(2):61-72. 3. Wang K, Wang Y, Gao L, Li X, Li M, Guo J. Dexamethasone inhibits leukocyte accumulation and vascular permeability in retina of streptozotocin-induced diabetic rats via reducing vascular endothelial growth factor and intercellular adhesion molecule-1 expression. *Biol Pharm Bull*. 2008 Aug;31(8):1541-6. 4. Rezar-Dreindl S, Eibenberger K, Pollreis A, Bühl W, Georgopoulos M, Krall C, Dunavölgyi R, Weigert G, Kroh ME, Schmidt-Erfurth U, Sacu S. Effect of intravitreal dexamethasone implant on intra-ocular cytokines and chemokines in eyes with retinal vein occlusion. *Acta Ophthalmol*. 2017 Mar;95(2):e119-e127. 5. Edelman JL, Lutz D, Castro MR. Corticosteroids inhibit VEGF-induced vascular leakage in a rabbit model of blood-retinal and blood-aqueous barrier breakdown. *Exp Eye Res*. 2005 Feb;80(2):249-58. 6. Tamura H, Miyamoto K, Kiryu J, Miyahara S, Katsuta H, Hirose F, Musashi K, Yoshimura N. Intravitreal injection of corticosteroid attenuates leukostasis and vascular leakage in experimental diabetic retina. *Invest Ophthalmol Vis Sci*. 2005 Apr;46(4):1440-4. 7. Nehmé A, Edelman J. Dexamethasone inhibits high glucose-, TNF- α -, and IL-1 β -induced secretion of inflammatory and angiogenic mediators from retinal microvascular pericytes. *Invest Ophthalmol Vis Sci*. 2008 May;49(5):2030-8.

OZURDEX (dexametason) 700 mikrogram, intravitreal implantat i applikator. Medel vid ögonsjukdomar, antiinflammatoriska medel. **ATC-kod:** S01B A01. **Rx, EF. Indikation:** Behandling av vuxna patienter med: - synnedsättning på grund av diabetiskt makulödem (DME), som är pseudofaka eller anses svara otillräckligt på eller ej vara lämpliga för icke-kortikosteroid behandling. - makulödem efter antingen grenocklusion av retinalvenen (BRVO) eller efter centralocklusion av retinalvenen (CRVO). - inflammation i ögats bakre segment i form av icke-infektiös uveit. **Kontraindikationer, varningar och försiktighet:** OZURDEX ska administreras av utbildad öftalmolog med erfarenhet av intravitreal injektioner. OZURDEX är kontraindicerat vid överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne, aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion, avancerat glaukom som inte kan kontrolleras på ett tillfredsställande sätt med enbart läkemedel, afaka ögon med brusten bakre linskapsel, ögon med intraokulär lins i den främre kammaren (ACIOL), iris eller transkleral fixerad intraokulär lins och brusten bakre linskapsel. Bör användas med försiktighet hos patienter med okulär herpes simplex i anamnesen och patienter med med ruptur i den bakre kapseln, t.ex. med bakre lins och/eller som har en irisöppning mot glaskroppen med eller utan en tidigare vitrektomi på grund av risk för migration av implantat in i den främre ögonkammaren som kan leda till korneödem. Alla intravitreal injektioner, inklusive sådana med OZURDEX, kan medföra endoftalmitt, intraokulär inflammation, förhöjt intraokulärt tryck och näthinneavlossning. Patienterna bör följas upp efter injektionen. **Texten är baserad på produktresumé godkänd 13.06.2022.** För ytterligare information om produkten, se www.fass.se. AbbVie AB, +46 (0)8 684 44 600.

SE-OZU-240004, Jan 2024

AbbVie AB, Hemvärnsgatan 9, Box 1523, 171 29 Solna, www.abbvie.se

abbvie

Program för Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Linköping 16 - 18 oktober 2024

Kära kunskapstörstande medlemmar i Sveriges Ögonläkarförening! Misströsta icke, även i år serverar vi ett digert smörgåsbord av smarriga kurser och föreläsningar, med kollegorna i Linköping vid kallschenken.

Nytt för i år är att vi på onsdagen har 9 kurser som riktar sig till alla oavsett nivå, dvs både du som är ST-läkare och du som är specialist kan välja på samtliga. Det finns både medicinska och kirurgiska kurser och Tomas Bro upplyser oss om körkortsfrågor och de nya direktiven från Transportstyrelsen.

På torsdagen och fredagen har vi två keynotes och tre symposier, med både medicinsk fördjupning och tankar om hållbar vård och naturligtvis SOE- och Ilmari Rendahlföreläsare, som annonseras senare. Förutom detta håller industrin symposier och utsällningar och den lokala kommittén står för social vedervärdelse.

Jag vill slå ett slag för priserna för bästa avhandling och bästa vetenskapliga ST-arbete som delas ut i samband med årsmötet. Förutom äran delas även en summa pengar ut, så glöm inte att ansöka!

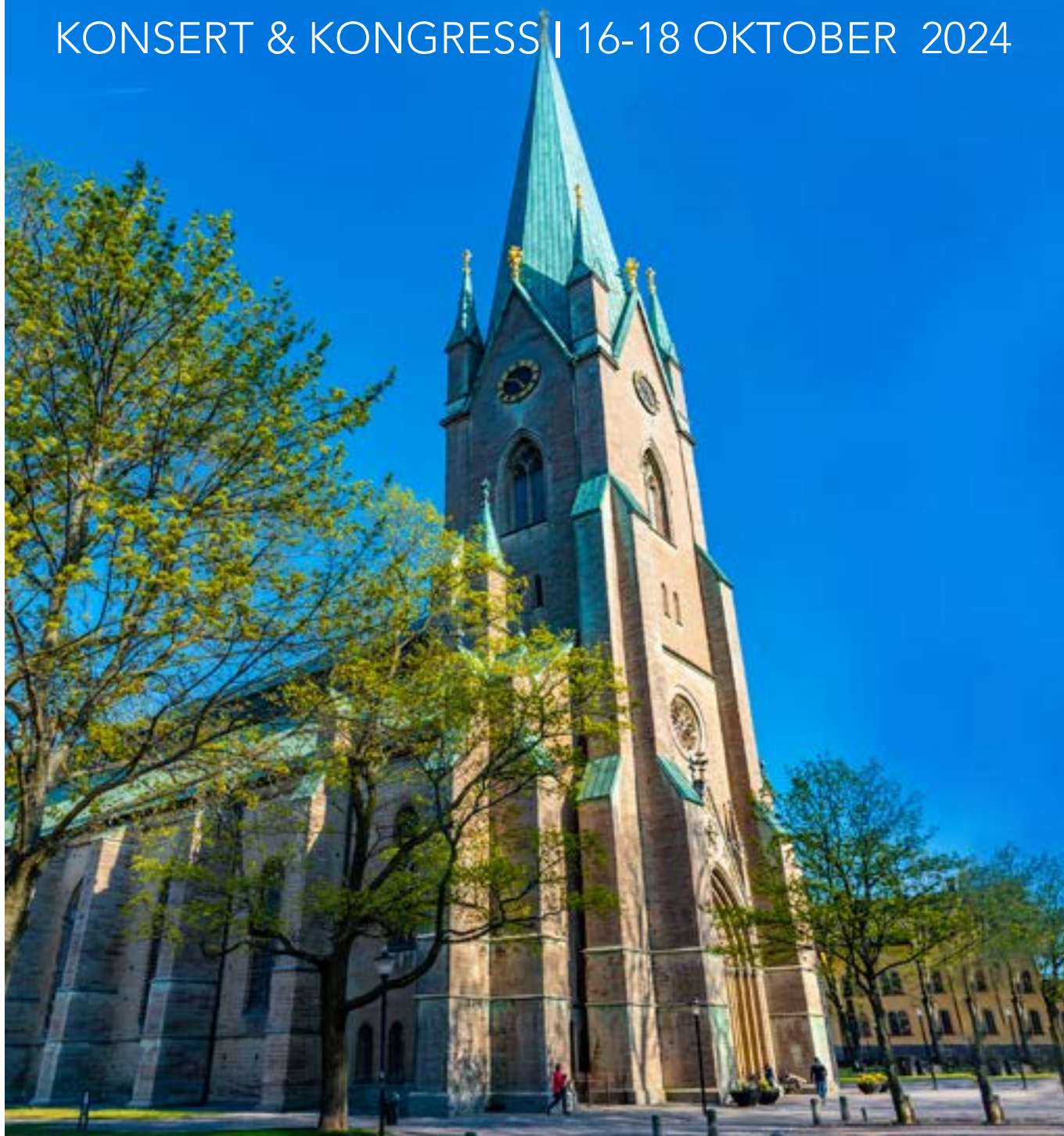
Vi ser fram emot att träffa er alla i Linköping i oktober!

*Carin Gustavsson,
vetenskaplig sekreterare*

ONSDAG 16 oktober	TORSDAG 17 oktober	FREDAG 18 oktober
Kurs	KEYNOTE	Symposium
Konjunktivala tumörer	Medicinsk behandling av ögonlockstumörer <i>Claire Daniels</i>	Genterapi <i>Line Kessel, Ulrika Kjellström, Marcus von Knorring</i>
Nationella riktlinjer Jättecellsartrit		KEYNOTE
OCT och OCT-angio	Fria föredrag	Hållbar vård - choosing wisely <i>Maria Wolodarski</i>
Specialistexamenslunch och ST-lounge		Symposium
Kurs		Katarakt <i>Björn Johansson</i>
Handläggning uveiter, utredning	SOE	
Trafikmedicin	Rendahl	
Medicinsk och kirurgisk behandling av svår diabetesretinopati		
Kurs	Symposium	
Ptos	Symposium Cornealdiagnostik: Konfokal mikroskopi cornea Pentacam - cornealtopografi Svåra keratiter <i>Neil Lagali, Maria Xeroudaki</i>	
Akut neurooftalmologi		
Screening JIA behandling		
Mingel och välkommen från lokala organisationskommittén	Bankett	

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGENS ÅRSMÖTE LINKÖPING 2024

KONSERT & KONGRESS | 16-18 OKTOBER 2024

Professional Education Nordics Wetlab Uppsala

Vi har under 2023 renoverat vårt **Wetlab i Uppsala** avseende både utrustning och inre interior och ser fram emot att som tidigare erbjuda kvalitativa kurser med erfarna lärare i en härlig miljö.

Välkommen in med er anmälan!

REGISTRERING

Via länken ovan kan du även anmäla dig till nyhetsbrevet som ger dig information om våra kurser och planerade träningar.

Renoveringen av vårt Wet Lab återspeglar vårt engagemang för att främja medicinsk utbildning och kompetensutveckling inom oftalmisk kirurgi. **Vi ser fram emot att se dig i Uppsala!**

Vision Made Possible.

For healthcare professionals only. Please reference the Instructions for Use for a complete list of Indications and Important Safety Information and contact our specialists in case of any question. © Johnson & Johnson Surgical Vision Inc. 2024.

ASRS 42ND ANNUAL SCIENTIFIC MEETING

Please join the American Society of Retina Specialists for the 42nd Annual Scientific Meeting at the **Stockholmsmässan Convention Center, July 17 – 20, 2024**

The meeting will present the field's newest and most important clinical developments, innovations and expert thought leadership.

- Compelling presentations
 - Thought-provoking expert panels
 - Educational posters
 - Dynamic films
 - Fascinating medical and surgical cases
 - Unmatched networking opportunities
- and more ...

Special registration for Swedish Ophthalmological Society members ►

Kom Med!

Visit asrs.org/annual-meeting

*Bilden från höger:
Dr Davinder Grover,
jag med GATT-boken
och Dr Ronald Fellman
mellan operationer på
OR GAT Dalla.*

Reseberättelse – Basel Qaddoura

Jag önskar att börja med att uttrycka min tacksamhet till Svenska ögonläkarföreningen för det resestipendiet som gjorde det möjligt för mig att tillbringa en mycket innehållsrik månad i USA. Under denna tid deltog jag i AAO-mötet i San Francisco 2023 och hade en auskultation på Glaucoma Associates of Texas i Dallas.

AAO-mötet, världens största ögonmöte, lockade deltagare från hela världen. Under mötet fick jag möjlighet att delta i flera drylabs, särskilt fokuserade på glaukomkirurgi. Jag utforskade nya operationstekniker och deltog aktivt i två wetlabs för glaukomshunt-operationer och barnglaukom. Dessa erfarenheter gav mig möjligheten att praktiskt öva på nya tekniker, som långtunneltekniken för shuntslangar och användningen av nya shuntar som Ahmed ClearPath.

Glaukom Subspecialty-dagen var särskilt givande, och tack vare tillgängliga virtuella föredrag kunde jag följa alla intressanta presentationer i efterhand.

Efter mötet reste jag till Dallas, Texas, för att genomföra en 3 veckors praktikperiod på Glaucoma Associates of Texas, Dallas (GAT). Dessa tre veckor gav mig en djupare förståelse för glaukomkirurgi. GAT är det största och mest välbesökta glaukomcentret i hela USA och Nordamerika. Jag tillbringade större delen av min tid

på operationssalen men deltog också aktivt i klinikens återbesök och lite forskning. Dr. Davinder Grover var min huvudsakliga handledare, och jag arbetade nära varje läkare på mitt schema.

På operationssalen fick jag möjlighet att:
Observera nya operationstekniker för glaukom under utveckling och utvärdering.

Lära känna nya teknologier för kataraktoperationer, såsom intraoperativ biometri för multifokala/toriska linser med ORA Optiwave Refractive Analysis (ORA System; WaveTec Vision) och Callisto för LRI och toriska linser.

Titta på avancerade glaukomoperationer dagligen, inklusive hypotoni efter trabekulektomi, shuntslangerosioner, kombinerad shunt-vitrektomi, kombinerad glaukom-skelning och shuntimplantation i nedre nasala kvadranten.

>>>>>>

Beskåda ett brett spektrum av MIGS-operationer: KDB, iStent infinite och inject W, iAccess, Hydrus, Miniject, med mera.

Lära mig den nya primära needling-tekniken för Xen gel stent, känd som POST-teknik (Posterior Sweep of Tenon), med användning av Grover-Spatel. Dr. Grovers data indikerar betydligt mindre behov av needling efter Xen med denna teknik, vilket ger lägre tryck på sikt. Jag fick den senaste versionen av spateln som en gåva från Dr. Grover och har framgångsrikt använt tekniken, vilket resulterade i lovande resultat med mikrocystor i en utbredd filtrationsblåsa. Dessutom utforskade jag nya Xen-tekniker, inklusive öppen konjunktiva och slutna konjunktiva ab externo-tekniker.

Den mest givande och meningsfulla delen av praktiken var att lära mig GATT-kirurgi (Gonioscopy-Assisted Transluminal Trabeculotomy), en kostnadseffektiv MIGS med en imponerande trycksänkning mellan 35-45%. Jag fick värdefulla tips om hur man utför denna procedur och undviker komplikationer. Innan årets slut utförde jag min första GATT i Sverige, och jag fick en lärobok om GATT som en generös gåva från Dr. Ronald Fellman och

Dr. Davinder Grover, vilket var ovärderligt för mitt första ingrepp.

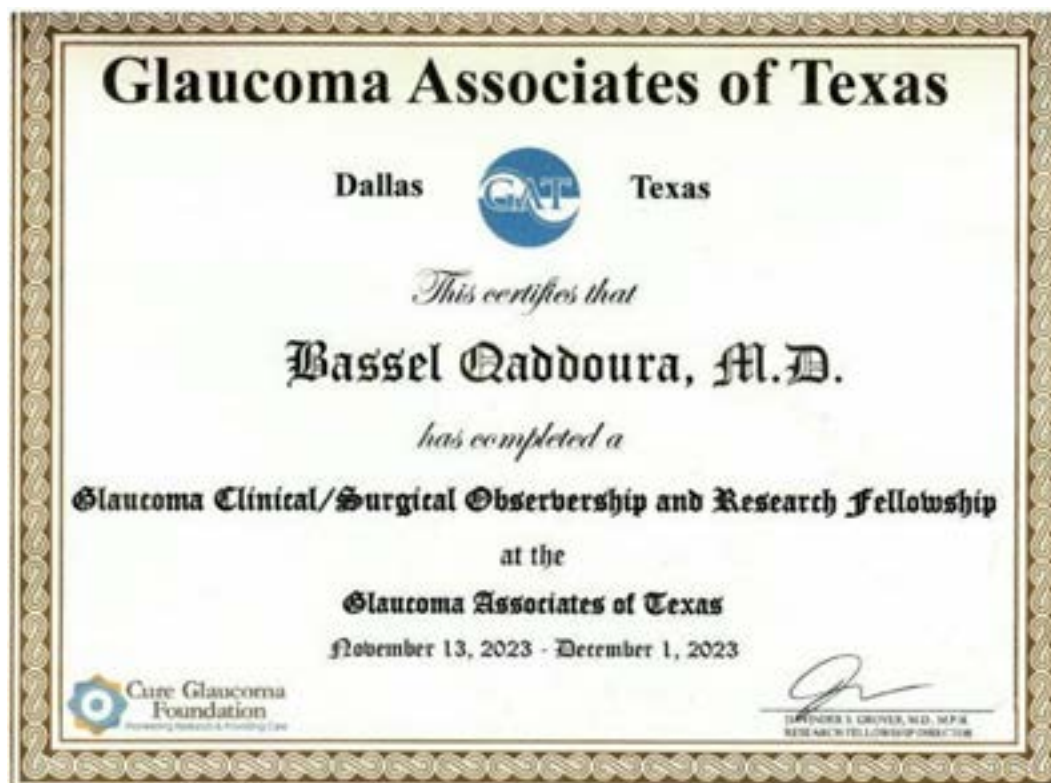
På kliniken fick jag också möjlighet att:
Testa den nya virtuella synfältsundersökningen.

Lära mig spaltlampsförfaranden som needling, avlägsnande av rip cord från glaukomshuntar, och kammar-tappning med en 30G-nål, med mera.

Få en överblick över uppföljningsrutiner och hur de kan påverka resultaten av operationer.

Denna reseperiod har varit av oerhört värde för min professionella utveckling och har breddat mitt perspektiv inom glaukomkirurgi. Jag ser fram emot att dela med mig av mina erfarenheter och nyvunna kunskaper med mina kollegor och implementera dem i min framtida praktik. Återigen, tack till Svenska ögonläkarföreningen för denna ovärderliga möjlighet.

*Bassel Qaddoura, Specialistläkare, Ögonkliniken,
NU-sjukvården i Uddevalla*

Lunchföreläsning med Frank Träisk 10 april

Som ett led i SÖFs arbete med fortbildning kommer vi att arrangera en rad lunchföreläsningar där olika oftalmologiska experter får berätta om sitt område.

Vi kommer, åtminstone till en början, att fokusera på spridning av de nationella riktlinjer som tas fram i de olika NAG-grupperna. Först ut som föreläsare är neurooftalmolog Frank Träisk, överläkare och med dr, verksam på S:t Eriks ögonsjukhus. Han kommer att prata om den nationella riktlinjen för IIH, idiopatisk intrakraniell hypertension, onsdagen den 10 april kl 12.15-13.00. Se Teams-länk till höger, ingen föranmälan eller login krävs.

TEAMS MÖTE 10 APRIL:
[Klicka här för att ansluta till mötet](#)

Väl mött via länk den 10 april!

Madeleine Zetterberg, ordf
Sveriges Ögonläkarförening

**Välkomna till Medicinska
Retinaklubbens Vårmöte
2-3 maj 2024**

**Tema: Kontroverser inom
Medicinsk Retina**

Plats: Elite Hotel Marina Tower, Stockholm

**För information och anmälan, se
www.medret.se**

ST-läkarna på S:t Eriks Ögonsjukhus har utsett **Rafel Hameid** till Bästa handeldare 2023 med följande motivering:

"Med din otroliga värme och ödmjukhet, står du alltid beredd att ta emot oss ST-läkare för hjälp och stöd. Du förgyller våra arbetsdagar med kunskap och fantastisk pedagogik, och aldrig får du oss att känna oss ensamma.

Alltid lämnar du oss med ett leende på läpparna och ibland även ett par visdomsord likt en storasyster eller trogen vän."

Stort grattis till det välförtjänta Guldögat 2023, Rafel Hameid.

Svenska Glaukomsällskapet
årsmöte hålls i år den
12-13 september i Visby

För mer information och
anmälan, se vår hemsida:
www.glaukomsallskapet.se

Specialistexamination 2024

Frivillig specialistexamen i ämnet ögonsjukdomar hålls **måndagen den 4 och tisdagen den 5 november 2024 i Linköping.**

Första dagen genomförs en skrivning som täcker hela området och vars nivå omfattas av målbeskrivningen. Skrivningen består av ett stort antal kortsvarsfrågor och skrivningstiden är 6 timmar med lunchuppehåll. Andra dagen hålls ett muntligt förhör som prövar förmågan att självständigt behandla kliniska problem och situationer inom området. Inga verkliga patienter förekommer. Två censorer tenderar två deltagare samtidigt under ca två timmar.

För godkänd examen fordras att både skriftlig och muntlig tentamen godkänns. För godkänt skriftligt prov krävs minst 2/3 av maximalpoäng. Rättning av skrivningen utförs av examinationskommittén och sker anonymt. Efter muntlig examen avger censorerna ett omdöme: Godkänd, Med tvekan godkänd eller Underkänd. Det sammanlagda omdömet avgör resultatet.

Diplom över avlagd examen kommer att överlämnas i samband med påföljande årsmöte i ögonläkarföreningen.

Deltagare i examinationen bör vara färdig specialist eller vara i slutet av sin specialistutbildning. För den

som ej är färdig specialist skall intyg från chöl/verksamhetschef angående praktisk tjänstgöring sändas in. Vi kommer att skicka ut ett särskilt formulär för detta när vi fått anmälan.

Preliminär anmälan emottas före den **30/5 2024** och definitiv anmälan senast den **30/8 2024** till Kristina Tornqvist. Upplysningar om examinationen lämnas av examinationskommittén:

Kristina Tornqvist, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Lund, 221 85 Lund.
kristina.tornqvist@skane.se

Björn Johansson, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset i Linköping, 581 85 Linköping
bjorn.johansson@regionostergotland.se

Anders Bergström, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Malmö, 214 28 Malmö.
anders.bergstrom@skane.se

Eva Olofsson, Ögonkliniken,
Norrlands Universitetssjukhus, 907 37 Umeå
eva.olofsson@umu.se

Ögonläkarna Lotta Gränse och Hanna-Maria Öhnell, SUS Lund-Malmö presenterade forskningsprojektet "Dexamethasone eye drops to prevent severe retinopathy of prematurity" vid American Academy of Ophthalmology (AAO) 2023.

Studien uppmärksammades av flera mötesdeltagare.

Är ni redo att upptäcka ett nytt behandlingsalternativ för glaukom?¹

Roclanda:

- Sänker IOP genom att behandla dysfunktionen i trabekelverket¹⁻⁵
- Två verkningsmekanismer som kompletterar varandra, latanoprost och netarsudil ökar uveoskleralt respektive trabekulärt utflöde av kammervatten^{1,6}

 roclanda®
50µg/ml latanoprost + 200µg/ml netarsudil,
ögon droppar, lösning

▼ Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning.

Roclanda (latanoprost/netarsudil), 50 mikrogram/ml + 200 mikrogram/ml ögon droppar, lösning. Rx. EF. ATC-kod: S01EE51.

Indikation: Roclanda är avsett för sänkning av förhöjt intraokulärt tryck (IOP) hos vuxna patienter med primärt öppenvinkelglaukom eller okulär hypertoni, då monoterapi med en prostaglandin eller netarsudil inte ger tillräcklig IOP-sänkning.

Kontraindikationer: Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne.

Varningar och försiktighet: Innan behandling inleds ska patienterna informeras om risken för en permanent förändring av ögonfärgen. Ensidig behandling kan leda till permanent heterokromi. Läkemedel som innehåller latanoprost ska användas med försiktighet till patienter med herpetisk keratit i anamnesen. De ska undvikas vid fall av aktiv herpes simplexkeratit och till patienter som har haft återkommande herpetisk keratit. Läkemedel som innehåller latanoprost ska användas med försiktighet till patienter med afaki, pseudofaki med brusten bakre lins kapsel eller främre kammarslinser, eller till patienter med kända riskfaktorer för cystiskt makulödem. Hos patienter med kända riskfaktorer för irit/uveit ska läkemedel som innehåller latanoprost användas med försiktighet. Övriga tillstånd såsom astma och periorbital hud samt effekten av bensalkoniumklorid, se produktresumén. Patienterna ska övervakas vid längre tids användning. Effekten av Roclanda har inte studerats längre än 12 månader.

Biverkningar: Mycket vanliga biverkningar är konjunktival hyperemi, cornea verticillata, smärta vid instillationsstället, ökad iris pigmentering, ögonfrans- och vellushår förändringar

på ögonlocket. Interaktioner: Interaktionsstudier in vitro har visat att precipitation kan förekomma när ögon droppar som innehåller timerosal blandas med latanoprost + netarsudil. Andra ögon droppar ska administreras med minst fem minuters mellanrum. Det har förekommit rapporter om paradoxalt förhöjt intraokulärt tryck efter samtidig okulär administrering av två prostaglandin analoger. Användning av två eller fler prostaglandiner, prostaglandin analoger eller prostaglandinderivat rekommenderas därför inte.

Graviditet och amning: Graviditet: Latanoprost har potentiellt skadliga farmakologiska effekter under graviditet och/eller på fostret/det nyfödda barnet. Roclanda ska därför inte användas under graviditet. Amning: Latanoprost och dess metaboliter kan passera över till bröstmjölk. Ett beslut måste fattas om man ska avbryta amningen eller avbryta/avstå från behandling med Roclanda, efter att man tagit hänsyn till fördelen med amning för barnet och fördelen med behandling för modern.

Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner: Om övergående dimsyn uppstår vid instillationen ska patienten vänta tills synen har normaliserats, innan han eller hon framför fordon eller använder maskiner.

För ytterligare information och pris se www.fass.se.

Senaste datum för översyn av produktresumén: 2022-06-02

Innehavare av godkännande för försäljning: Santen Oy, Niittyhaankatu 20, 33720 Tampere, Finland.

Lokal kontakt: Santen Sweden Filial, Evenemangsgatan 31 A, 169 79 Solna. Tel: 08-444 75 60. E-post: info.santen.se

1. Roclanda SmPC 2022-06-02 2. Buffault J et al. J Clin Med 2022; 11: 1001. 3. Stalmans I et al. MERCURY-3. Presented at EGS. 2022 4. Al-Humimat G et al. J Experiment Pharmacol 2021; 13:197-212. 5. Moshirfar M et al. Med Hypothesis Discov Innov Ophthalmol 2018; 7(3): 101-111. 6. Schehlein E and Robin A. Drugs 2019; 79: 1031-6. ROC-SE-230006 / Juni 2023

Utlysning av Resestipendier för 2024

Sveriges Ögonläkarförening utlyser resestipendier avsedda för ST-läkare och nya ögonspecialister (inom 5 år efter erhållen specialistkompetens). Ändamålet är deltagande i konferenser eller auskultation vid annan klinik. Stipendier à 20 000 kr för europeiska samt stipendier à 30 000 kr för utomeuropeiska konferenser/auskultationer kommer att delas ut. Stipendierna är avsedda att täcka kostnader för resa, uppehälle och konferensavgift. Företräde ges vid deltagande i konferens med egen presentation.

Ansökan inlämnas i form av ett brev (max 1 A4-sida) med uppgifter om vilken konferens/klinik det gäller, tidsperiod, rese-/hotellkostnader samt konferensavgift. Motivering till varför sökande vill åka på konferensen/auskultationsresan skall anges och i förekommande fall skall abstract bifogas (komplettering med abstract kan göras i efterhand beroende på konferensens abstract-period). Tidpunkt för kommande/erhållen specialistkompetens skall anges och sökande skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening.

Stipendierna kommer att meddelas skriftligen och utbetalning sker efter överenskommelse med skattmästaren. Reseräkningen ska ha inlämnats till vetenskapliga sekreteraren och ekonomisk rapport med kvitto till skattmästaren, senast 2 månader efter hemkomst.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Linköping 16 - 18 oktober 2024. Tilldelat stipendium skall utnyttjas inom två år efter beviljandet. En kort rapport (max ½ A4-sida) skall insändas till den vetenskapliga sekreteraren senast 2 månader efter hemkomst. Rapporten kommer att publiceras på SÖFs hemsida samt kan komma att publiceras i Ett Ögonblick.

Ansökan skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare Carin Gustavsson, carin.gustavsson@skane.se.

Sista ansökningsdag är den 1:a april 2024.

Carin Gustavsson, vetenskaplig sekreterare

Utlysning av bästa vetenskapliga ST-arbete 2023

Sveriges Ögonläkarförening utlyser härmed ett stipendium om 10 000 kr till "Bästa vetenskapliga ST-arbete 2023".

Alla vetenskapliga ST-arbeten som presenterats vid regionalt/nationellt/internationellt möte under 2023 kan nomineras. Nominering sker via epost till vetenskaplig sekreterare med uppgift om plats och datum för presentationen samt en digital version av det vetenskapliga arbetet.

Sökanden skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening (eller ha ansökt om medlemskap senast 31 mars 2024). Minst tre ST-arbeten måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än tre ST-arbeten nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

Stipendierna kommer att meddelas skriftligen och utbetalning sker efter överenskommelse med skattmästaren.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Linköping 16 - 18 oktober 2024.

Nominering skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare Carin Gustavsson carin.gustavsson@skane.se

Sista ansökningsdag är den 31 mars 2024.

Carin Gustavsson, vetenskaplig sekreterare

UTLYSNING

BÄSTA AVHANDLING INOM ÖGONFORSKNING 2023

Sveriges Ögonläkarförening utlyser ett härmed ett stipendium om 20 000 kr till "Bästa avhandling inom ögonforskning 2023".

Alla svenska avhandlingar som ges ut under 2023 och som behandlar ögonforskning kan nomineras.

Minst 3 avhandlingar måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än 3 avhandlingar nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

Sökanden skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening (eller ha ansökt om medlemskap) senast 31 januari 2024. Minst tre ST-arbeten måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än tre ST-arbeten nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

Stipendiaterna kommer att meddelas skriftligen och utbetalning sker efter överenskommelse med skattmästaren.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Linköping 16 - 18 oktober 2024.

Nominering skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare Carin Gustavsson, carin.gustavsson@skane.se.

Sista ansökningsdag är den 31 mars 2024.

Carin Gustavsson, vetenskaplig sekreterare

Granskningskommittén utgörs av de tre senaste SOE-föreläsarna. Vid jäv kommer annan granskare att utses.

Elin Bohman

S:t Eriks Ögonsjukhus
Box 4078

171 04 Solna

elin.bohman@regionstockholm.se

Ulrika Kjellström

Skånes Universitetssjukhus
VE Ögon Lund

205 02 Malmö

ulrika.kjellstrom@skane.se

ulrika.kjellstrom@med.lu.se

Pete Williams

K8 Klinisk neurovetenskap

K8 Ögon och Syn Williams

171 77 Stockholm

pete.williams@ki.se

 Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd forskningen
www.ogonfonden.se

BG 890 - 7610
PG 90 07 22 - 0

123-900 72 20

Hej!

Här till höger ser ni de inplanerade kurserna för hösten 2024. Påminner om att ansökningsperioden öppnar 1 mars och stänger 30 april. Det är viktigt att ni skickar in ansökan i tid då det inte är möjligt med några efteranmälningar. Kurserna söker ni på www.ogonutbildning.com

Övrigt

Vi i SÖF:s styrelse är mycket angelägna om att så många som möjligt tar tillvara tillfället att skriva specialistexamen. Rekommendationen från styrelsen är att man ges ledigt från kliniken två veckor innan tentamen för inläsning.

En EBO on-line examen kommer att äga rum i Berlin 18 oktober. Ansökan öppnar 8 mars och stänger 10 maj. Ansökan görs på www.ebo-online.org.

Inläsningsfrågor till EBO examen kan man hitta på <https://ebodtraining.com/>

En svensk examen kommer också att anordnas i Linköping 4-5 november 2024.

Påminner om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till Catharina Kuylensstierna: catharina.kuylensstierna@regionstockholm.se för publicering på SÖFs hemsida.

Bästa hälsningar
Charlotta All-Eriksson och Sten Kjellström
Utbildningsansvariga

charlotta.alleriksson@yahoo.com
sten.kjellstrom@regionstockholm.se

HÖSTENS KURSER 2024

Kornea och konjunktivas sjukdomar (Göteborg)	v 41
Neurooftalmologi, (Malmö/Lund)	v 41
Diabetes och ögonkomplikationer (Malmö/Lund)	v 43
Ögononkologi, rekonstr ögonplastikkir och orb sjd (Stockholm)	v 46
Barnoftalmologi och skelning (Malmö/Lund)	v 47
Lins och refraktiv kirurgi (Stockholm)	v 48

Vi söker en fellow i medicinsk retina och uvea

Är du specialistläkare med inriktning inom medicinsk retina och vill vidareutvecklas?

Om tjänsten

- 2-6 månader enligt överenskommelse.
- Vid frågor, kontakta verksamhetschef Beatrice Peebo på 08 123 230 50.

Ansök på sankterik.se/ledigajobb
Välkommen till S:t Eriks Ögonsjukhus

– Det här är en unik möjlighet för den som vill lära sig mer om hur vi jobbar och lära av våra rutiner, säger Stamatios Aslanis, överläkare och medicinsk retinaspecialist.

S:T ERIKS
ÖGON
SJUKHUS

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges Ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressändring och ändring av andra medlemsuppgifter görs på www.swedeye.org under fliken "Medlemskap och Ändra dina kontaktuppgifter". Vid övriga frågor angående ditt medlemskap vänligen kontakta fackligsekreterare@swedeye.org.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2024 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte.

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylensstierna tillhanda senast 24 maj 2024. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till: catharina.kuylensstierna@regionstockholm.se

ANSVARIG UTGIVARE

Madeleine Zetterberg,
madeleine.zetterberg@gu.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemssidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN

Madeleine Zetterberg, ordförande
madeleine.zetterberg@gu.se

Stefan Löfgren, vice ordförande
stefan.lofgren@ki.se

Carin Gustavsson, vetenskaplig sekreterare
carin.gustavsson@skane.se

Rebecca Oscarsson, facklig sekreterare
rebeccawm@hotmail.com

Tomas Bro, skattmästare
tomas.bro@med.lu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsansvarig
charlotta.alleriksson@yahoo.com

Sten Kjellström, ledamot med ansvar för fortbildning och kommunikation
sten.kjellstrom@regionstockholm.se

Rebecka Jernkrok, ST-representant
rebecka.jernkrok@umu.se

Annelie Hamrin, ledamot för icke-universitetsklinik
annelie.hamrin@rvn.se

Madeleine Selvander, ledamot för de privata ögonläkarna
madeleine@sundutsikt.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening sker online via hemsidan:

www.swedeye.org

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte.

Välkommen med Din ansökan!

Rebecca Oscarsson
Facklig sekreterare SÖF

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

VINTER - VÅR 2024

15th Annual Congress on Controversies in Ophthalmology (COPHy 2024)

15 - 16 mars 2024

Aten, Grekland

www.cophy.comtecmed.com

49th AAOPOS Annual Meeting

7 - 11 april 2024

Austin, Texas, USA

www.aapos.org

Rosengrenklubben

18 - 19 april 2024

Kolmården

För info kontakta

otto.fricke@regionostergotland.se

Medicinska Retinaklubbens

Vårmöte

2 - 3 maj 2024

Elite Hotel Marina Tower, Stockholm

www.medret.se

Retina World Congress 2024

9 - 12 maj 2024

Fort Lauderdale, Florida, USA

www.retinaworldcongress.org

ASOPRS 2024

16 - 19 maj 2024

Fort Lauderdale, Florida, USA

www.asoprs.org

NPOG-NSA (Nordiskt Barnoftalmologiskt och Strabologiskt möte)

23 - 25 maj 2024

Reykjavik, Island

www.npog-nsa2024.is

SOMMAR - HÖST 2024

16th EGS (European Glaucoma Society) Congress

1 - 5 juni 2024

Dublin, Irland

www.eugs.org

58th Ophthalmic Oncology Group (OOG) meeting

6 - 9 juni 2024

Karolinska Institutet, Stockholm

www.oog2024.se

ASRS - 42nd Annual Scientific Meeting

17 - 20 juli 2024

Stockholm

www.asrs.org

NOK 2024 (Nordic Congress of Ophthalmology)

4 - 8 augusti 2024

Kuopio, Finland

www.nok2024.fi

ICO WOC 2024 - World Ophthalmology Congress

16 - 19 augusti 2024

Vancouver, Canada

www.icoph.org

The 42nd Congress of the ESCRS

6 - 10 september 2024

Barcelona, Spanien

www.es CRS.org

Svenska Glaukomsällskapet

12 - 13 september 2024

Visby

www.glaukomsallskapet.se

42nd ESOPRS Meeting 2024

12 - 14 september 2024

Rotterdam, Nederländerna

www.esoprs.eu

EPOS 2024

12 - 14 september 2024

Paris, Frankrike

www.epos2024.org

24th Euretina Congress

19 - 22 september 2024

Barcelona, Spanien

www.euretina.org

NYHET Eylea 8mg

Den **FÖRSTA** och **ENDA** godkända
anti-VEGF för nAMD och DME som tillåter
förlängning till **q20** efter att ha nått q16¹

För en resurskalkyl baserad på din klinik, [kontakta oss här!](#)

Ta del av lanseringsföreläsning genom att [klicka här!](#)

3, 2, 1... färdigladdat!

Referenser: 1. Eylea SPC 01/2024

Eylea (afilbercept) 114.3 mg/ml injektionsvätska, lösning i injektionsflaska är ett oftalmologiskt-/antineovaskulariseringspreparat. Rx. EF. S01LA05.
Indikationer: neovaskulär (väst) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD) och nedsatt syn till följd av diabetiska makuladern (DME). Dosering: Eylea är endast avsett för intravitreal injektion. Eylea får bara administreras av en kvalificerad läkare med erfarenhet av administrering av intravitreal injektioner. Den rekommenderade dosen Eylea är 8 mg afilbercept, motsvarande 0,07 ml. Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen afilbercept eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion. Aktiv allvarlig intraokulär inflammation, regmatogen näthinneavlossning, näthinneruptur och iatrogen traumatisk katarakt. Korrekta aseptiska injektionstekniker måste alltid användas vid administrering av Eylea. Dessutom ska patienterna övervakas veckan efter injektionen för att möjliggöra tidig behandling om en infektion uppstår. Patienter ska instrueras att omedelbart rapportera alla symtom som tyder på endoftalmit eller någon av ovanstående händelser. Ökat intraokulärt tryck har setts inom 60 minuter efter en intravitreal injektion, t.ex. med Eylea. Särskild försiktighet krävs hos patienter med dåligt kontrollerat glaukom (injicera inte Eylea när det intraokulära trycket är ≥ 30 mmHg). I samtliga fall måste således både det intraokulära trycket och perfusion av synnerven kontrolleras och behandlas på lämpligt sätt. Graviditet och amning: Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling och under minst 3 månader efter den sista intravitreal injektionen av afilbercept. Det finns inga data från användningen av afilbercept hos gravida kvinnor. Eylea rekommenderas inte under amning. Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner: Patienterna ska inte köra bil eller använda maskiner förrän synen är tillfredsställande återställd efter injektionen. Datum för senaste översyn av produktresumén: lösning i injektionsflaska 01/2024. För pris, ytterligare information, samt före förskrivning, vänligen läs produktresumén på fass.se. Bayer AB, Box 606, 169 26 Solna, Telefon 08-580 223 00, www.bayer.se MA-AFL_8mg-SE-0001-2
PP-EYL_8mg-SE-0022-1 mars 2024